NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA. 411.010.07.2015
R/15/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/15/005 – Finansowe aspekty wykonywanie przez gminy zadań z zakresu opieki nad zwierzętami
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
[Kontroler/Kontrolerzy]	Andrzej Królikiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94831 z dnia 3 sierpnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu ul. Plonów 22/1
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Barczyk, Dyrektor (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie[1] działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Pozytywną ocenę uzasadnia właściwe wykonywanie przez MZUK zadań przewidzianych w „*Programach*[2] *opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Sosnowca*" oraz prawidłowe rozliczenie środków na zadania z zakresu ochrony zwierząt przekazanych przez Miasto.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Przestrzeganie warunków zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami

1.1. Warunki na jakich MZUK prowadzi działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami[3]

Schronisko, położone przy ul. Baczyńskiego 11a w Sosnowcu w oddaleniu od zabudowań mieszkalnych ok. 250 m, świadczyło usługi wyłącznie dla psów z terenu Miasta Sosnowiec. Posiadało 44 boksy bytowe dla psów o łącznej powierzchni ok. 1 050 m^2, 33 kojce o pow. ok. 150 m^2, 6 kontenerów – kociarni (część z wybiegiem dla kotów) i 2 szczeniakarnie. W dniu oględzin w Schronisku przebywało 125 psów i 87 kotów. W boksach znajdowały się po 2-3 psy[4].

---

[1] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

[2] Zwanych dalej Programami.

[3] MZUK jako gminna jednostka organizacyjna nie miał obowiązku uzyskiwania zezwolenia.

[4] Tylko w jednym z boksów znajdowały się cztery psy.

Dyrektor MZUK wprowadził[5] Regulamin Schroniska, który określa m.in.: zasady przyjmowania i przetrzymywania zwierząt bezdomnych, poszukiwania dla nich nowych właścicieli, leczenia przebywających w Schronisku chorych zwierząt rokujących nadzieje na wyzdrowienie, przyjmowania i wydawania zwierząt ze Schroniska, usypiania zwierząt a także obowiązki personelu oraz wysokość opłat za usługi świadczone przez Schronisko i prowadzenie dokumentacji .

(dowód: akta kontroli str. 12-64)

W latach 2013–2015 (I półrocze) w Schronisku zatrudnionych było od 14 do 16 pracowników MZUK, na stanowiskach: kierownik, mistrz, opiekun zwierząt i technik weterynarii.

(dowód: akta kontroli str. 251-254)

W Schronisku prowadzona była książka przyjęć psów i kotów, w której odnotowywano informacje obejmujące opis ich maści, dane osoby przyjmującej i doprowadzającej zwierzę do schroniska lub informacja, że zostało złapane w ramach interwencji, wskazanie boksu w którym je umieszczono (po uprzednim oznakowaniu zawieszką na obroży).

(dowód: akta kontroli str. 82-97)

Dane te wprowadzane były do programu komputerowego „Schronisko" (baza elektroniczna), następnie drukowana była karta zwierzęcia, która przekazywana jest do gabinetu weterynarii prowadzonego przez „Stowarzyszenie Nadzieja na Dom", znajdującego się w budynku głównym schroniska i zajmującego się kompleksową opieką weterynaryjną zwierząt. Z kart zwierzęcia wynika, że najpóźniej następnego dnia zwierzę poddane było badaniu przez lekarza weterynarii[6], a następnie kierowane na 14-dniową kwarantannę. Po kwarantannie jeżeli nie było przeciwskazań medycznych zwierzę było kastrowane lub sterylizowane i kierowane do pomieszczeń szpitalnych gdzie przebywało minimum 10 dni. Po zdjęciu szwów i zaszczepieniu przeciwko wściekliźnie zwierzę kierowane było do boksów bytowych.

(dowód: akta kontroli str. 98-107)

W trakcie oględzin Schroniska nie stwierdzono przypadków psów wychudzonych, pogryzionych i agresywnych wobec siebie we wspólnym pomieszczeniu, jak również uszkodzeń ogrodzenia boksów i kojców mogących powodować zranienia psów. Ponadto stwierdzono, że w każdym z boksie i kojcu znajdowało się naczynie (miski, wiadra) z wodą. Nie stwierdzono ekskrementów w boksach i kojcach, a pomieszczenia były wysprzątane.

Kociarnie na terenie schroniska znajdowały się w kontenerach wolnostojących, z wydzieloną części adopcyjną i przeznaczoną na kwarantannę (łącznie 59 klatek). Schronisko posiada także samochód marki Opel Combo przystosowany do przewozu zwierząt (w tym wyłapywanych).

(dowód: akta kontroli str. 108-137)

---

[5] Zarządzeniem nr 8/2014 z dnia 4.6.2014r., Zarządzeniem Nr 3 /2015 r. Dyrektora MZUM z dnia 2.03.2015 r. Regulaminem wprowadzono wzór oświadczenia dla osób odbierających zwierzę ze schroniska.

[6] Badania obejmowały ważenie, szczepienie przeciwko chorobom zakaźnym, podanie środka przeciwko pchłom, odrobaczanie i wszczepianie tzw. mikroczipa.

1.2. Kontrola Schroniska przez organy inspekcji weterynaryjnej

W książce kontroli Schroniska za okres 2013 – I półrocze 2015 r. odnotowano przeprowadzenie sześciu kontroli przez Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny (PIW) w Będzinie, z których tylko jedna[7] wykazała nieprawidłowość, polegającą na uszkodzeniu siatki w drzwiach wejściowych w boksach przeznaczonych na kwarantannę i kojcach.

(dowód: akta kontroli str. 157-164)

1.3. Koszty utrzymania zwierząt w Schronisku i realizacji innych zadań objętych Programami

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programów były środki budżetowe przeznaczone w planie finansowym MZUK na prowadzenia Schroniska. Ze środków budżetowych[8] MZUK zgodnie z zatwierdzonymi planami finansowymi na prowadzenie Schroniska w latach 2013–2015 r. wydatkowano: w 2013 r. – 1 080 834 zł, w 2014 r. – 1 278 294 zł i za I półrocze 2015 r. – 605 596 zł.

(dowód: akta kontroli str. 238-240)

Ponadto na zadanie dokarmiania wolnożyjących kotów ich sterylizację/kastrację[9] oraz na znakowanie elektroniczne psów i kotów w Schronisku w latach 2013 – I półrocze 2015 r. Gmina Sosnowiec zapewniła dodatkowe środki: w roku 2013 r. – 70 tys. zł, w 2014 r. 132 875 tys. zł i w 2015 r. 90 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 65-81)

Schronisko nie prowadzi statystyk (obliczeń) dotyczących jednostkowych kosztów pobytu zwierząt w przeliczeniu na dzień, miesiąc lub rok. Użytkowany komputerowy system rejestracji zwierząt „Schronisko" uniemożliwia dokonanie takich obliczeń na podstawie zasobów danych jakimi dysponuje. Dane o ruchu/okresie przebywania w Schronisku można uzyskać tylko na podstawie analizy kart zwierzęcia. Na tej podstawie wyliczono[10], że w koszt pobytu jednego zwierzęcia na dobę (tzw. „zwierzodzień") wyniósł[11], odpowiednio: w 2013 r. – 20,99 zł, w 2014 r. – 14,90 zł i w 2015 r. (I półrocze) – 17,47 zł.

(dowód: akta kontroli str. 165-169)

2. Przestrzeganie i realizacja zadań Programów z zakresu ochrony zwierząt

2.1. Zadania w zakresie ochrony zwierząt realizowane przez MZUK

W Programach przyjętych uchwałami Rady Miasta Sosnowca[12] na lata 2013, 2014 i 2015 zadania powierzone MZUK obejmowały: całodobową[13] opiekę weterynaryjną, odławianie i przewożenie bezdomnych zwierząt do schroniska, sterylizację i kastrację[14], poszukiwanie nowego właściciela, usypianie ślepych

---

[7] Przeprowadzona w dniu 1 lutego 2013 r.

[8] Roczne budżet MZUK (bez nakładów inwestycyjnych) wynosił: w 2013 r. – ok. 21 297 tys. zł, w 2014 r. – 22 615 tys. zł i na 2015 r. -20 571 tys. zł.

[9] Gmina Sosnowiec zawarła umowę z PP LUPUS na wykonywanie tych zabiegów

[10] W latach 2013 – 2015 (I półrocze) liczba zwierząt przebywających w Schronisku wynosiła kolejno: 1794, 1933 i 1009, natomiast liczba „zwierzodni": 51 240, 84 964 i 34 662.

[11] Przy średnim czasie pobytu jednego zwierzęcia (dni) w 2013 r.- 28,56, w 2014 r.- 43,9 i w I poł. 2015 r.- 34,3

[12] Uchwałą Nr 616/XXXVI/2013 z dnia 21 marca 2013 r., Uchwałą Nr 965/LV/2014 z dnia 27 marca 2014 r. Uchwałą Nr 85/IX/2015 z dnia 26 marca 2015 r.

[13] W ramach umów zawartych przez MZUK.

[14] Zabezpieczono kwotę 10 tys. zł.

miotów[15], znakowanie elektroniczne psów i kotów przebywających w Schronisku[16] wydawanie wolontariuszom (karmicielom) karmy na dokarmianie[17] wolnożyjących kotów. Zadania te MZUK realizował przy udziale organizacji[18], których statutowym celem jest ochrona zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 65-69)

Odławianie bezdomnych zwierząt i przewożenie ich do schroniska oraz zapewnienie im właściwej opieki wykonywane było przez pracowników Schroniska z wykorzystaniem samochodu przystosowanego do przewozu zwierząt[19], po uzyskaniu informacji (zgłoszenia) przez mieszkańców, straż miejską, policję lub inne instytucje. Koszty związane z odławianiem zwierząt nie były wyodrębnione. W 2013 r. odłowiono w ten sposób 392 zwierzęta (321 psów i 71 kotów), w 2014 – 526 zwierząt (402 psy i 124 koty), a w I półroczu 2015 r. – 330 (268 psów i 62 koty).

(dowód: akta kontroli str. 200)

W roku 2013 przyjęto do Schroniska łącznie 1 006 psów i 678 kotów, w 2014 r. – 1 000 psów i 725 kotów, natomiast w I półroczu 2015 r. – 481 psów i 225 kotów.

(dowód: akta kontroli str. 226-227)

Wyszukiwanie nowego właściciela dla zwierząt przebywających w Schronisku MZUK prowadzi we współpracy z fundacją Nadzieja na dom w Sosnowcu. W latach 2013-2014 przy wydaniu psa odbiorca podpisywał odbiór zwierzęcia na formularzu przyjęcia psa, a dla szczeniąt wprowadzono dodatkowe oświadczenie o nie wnoszeniu roszczeń do Schroniska. Od 2015 r., wprowadzono umowę adopcyjna psa/kota. W 2013 r. nowych właścicieli znalazło 1034 psy i 647 kotów, w 2014 r. 938 psów i 582 koty, natomiast w I półroczu 2015 r. 285 psów i 128 kotów.

(dowód: akta kontroli str. 170-172)

Do zadań Schroniska należało również usypianie ślepych miotów. W roku 2013 ślepe mioty (psy i koty) niezależnie od liczby sztuk zwierząt w miocie rejestrowane były w zeszycie przyjęć Schroniska pod jednym numerem (pozycją), natomiast od 2014 r. każdemu zwierzęciu nadawany jest indywidualny numer. W 2014 r. uśpiono w ten sposób 22 zwierzęta, zaś w 2015 r. (I półrocze) – 19.

(dowód: akta kontroli str. 236-238)

Schronisko realizowało również dokarmianie wolnożyjących kotów, poprzez wydawanie karmy wolontariuszom (tzw. społecznym karmicielom kotów wolnożyjących). Ewidencja wydanej karmy prowadzona była na podstawie „Kart karmiciela kotów bytujących na terenie miasta Sosnowiec", w której odnotowane są: dane osobowe karmicieli, telefon kontaktowy, liczbę dokarmianych kotów w tym liczbę wysterylizowanych i wykastrowanych. Zarejestrowani karmiciele[20] otrzymują w Schronisku darmową karmę na dokarmianie kotów (kg/m-c/szt.), którymi się opiekują[21]. Ilości pobranej karmy są rejestrowane w ich kartotekach. W okresie

---

[15] W gabinecie weterynaryjnym przy Schronisku.
[16] Zabezpieczono kwotę 12,5 tys. zł.
[17] Zabezpieczono kwotę 5 tys. zł.
[18] Np. Stowarzyszenie Nadzieja na dom.
[19] Po odłowieniu (interwencji) zwierzę dostarczane jest do Schroniska. W przypadku gdy zwierzę wymaga natychmiastowej opieki a odłowienie nastąpiło po godzinach (po 16:00) urzędowania gabinetu weterynaryjnego na terenie Schroniska, przewożone jest do gabinetów weterynaryjnych prowadzących całodobową opiekę, z którymi Schronisko ma zawarte umowy[19].
[20] Liczba zarejestrowanych społecznych karmicieli kotów wolnożyjących wynosiła 155 w 2013 r., 208 w 2014 r. i 179 w 2015 r.
[21] Według wyjaśnień kierownika Schroniska ilość dokarmianych kotów przez karmicieli weryfikowana jest przez wolontariuszy Stowarzyszenia.

objętym kontrolą społecznym karmicielom kotów wolnożyjących wydano łącznie 6 727 kg karmy, w tym 1 882,3 kg w 2013 r., 2 897,5 w 2014 r. i 1 947,2 kg w I półroczu 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 228-234)

Na dokarmianie kotów wolnożyjących gmina Sosnowiec przekazała MZUK dodatkowe środki w wysokości w roku: 2013 – 4 998 zł, w 2014 – 12 061 zł do końca czerwca 2015 r. – 20 000 zł.

2.2. Sprawozdania z realizacji Programów

MZUK nie był zobligowany do przekazywania do Urzędu Miasta Sosnowiec sprawozdań z realizacji zadań objętych Programami na lata 2013 – 2015.

(dowód: akta kontroli str. 65-81, 239)

2.3. Kontrola realizacji Programów przez Miasto Sosnowiec

Gmina nie dokonywała kontroli rzeczowo-finansowej realizacji Programów. W książce kontroli MZUK i książce kontroli Schroniska nie było wpisów o kontrolach przeprowadzonych w tym zakresie. Według wyjaśnień Głównej Księgowej MZUK „*w okresie 2013 – 2015 UM przed naradami tematycznymi, prosił MZUK o przekazywanie informacji na temat Schroniska i zwierząt tam przebywających. Przekazywane były również dane dotyczące wykorzystania środków finansowych na leczenie i żywienie zwierząt. UM Sosnowiec był również zainteresowany ogólnymi kosztami, jakie są generowane przez Schronisko*".

(dowód: akta kontroli str. 237)

Koszty poniesionych przez MZUK, wykonywanych we własnym zakresie prac remontowych w Schronisku wyniósł: w 2013 r. – 36 689 zł, w 2014 r. – 33 830 zł i do końca czerwca 2015 r. – 17 085 zł.

(dowód: akta kontroli str. 242)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[22] kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 8 października 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Andrzej Królikiewicz
Gł. specjalista kontroli państwowej

.....

[22] Dz. U. z 2015 r., poz. 1096

podpis